

Kitap Değerlendirmesi: İstasyon'dan Fener'e Mersin/ From Railway Station to the Lighthouse

Baykan GÜNAY

Yazarlar : Tülin SELVİ ÜNLÜ, Tolga ÜNLÜ
Basım tarihi : Mart 2009
Dili : Türkçe-İngilizce
Sayfa Sayısı : xxiv+309
Basım Yeri : Başak Ofset-Mersin
Yayımlayan : Mersin Ticaret ve Sanayi Odası/
Mersin Chamber of Commerce and Industry

Mersin, sanırım Anadolu'nun en genç kenti. 19. yüzyılda kurulan kentin ilginç öyküleri var; Anadolu'nun dünyaya açıldığı o dönemde İstanbul'dan sonra Ege'de İzmir, Karadeniz'de Samsun ve Çukurova'da Mersin bu mekânın yeni kapılarını oluşturmuştur. Böylece kuzeydeki yaylalarda yerleşen Türkmen nüfus, Mersin'in limanlaşması süreci içinde ticaret işlevi ile tanışmış, bunu Akdeniz'in diğer tüccar toplulukları ile tanışması izlemiştir. Kent böylece Latin-İtalyan ve Arap-Ortodoks nüfuslarının göçer nitelikleri ile tanınan Türkmen boyları ile kaynaştığı ilginç bir alaşım oluşturmuş. Bunun sonunda ortaya çıkan kent içinde yoğurt pazarı ve hanlar ile Gümrük binası ve kiliseler kaynaşmış, Akdeniz'in doğusu (Levant) ilginç ve özgün bir kentsel yapı ile bunun mimarlığını üretmiştir.

Öğrencilerim Tülin Selvi ve Tolga Ünlü tarih içinde bizi gezdirerek zor bir işin altından hakkıyla kalkmışlar ve Mersin'in kısa sözcüklerle açıklanan tarihine ilişkin yorumlar getirmişlerdir. Yazarların, özellikle Mersin'in tarihine yönelik olarak yaptıkları çalışmalar, kentin tanınmış ailelerinden birinin üyesi olan Tamer Gök tarafından da desteklenmiş ve gelecek kuşaklara nasıl bir kentin soylusu olduklarını anımsatan bir tarih yazım süreci oluşturulmuştur.

Tarihi bir kesit değil, her bireyin kendisi ile birlikte taşıdığı bir kütle olarak tanımlıyorum. Bireyler bir araya geldiğinde ise toplumsal bellek denilen bir olgunun ortaya çıktığı çeşitli kuramcılar tarafından savlanır. Varlıkbilime göre ise insan kendisinin ve kendisi dışındaki tüm canlı ve cansız varlıkların ayırtında olan bir varlık olarak tanımlanmaktadır. Hele ki konu insanın bizzat kendisinin ürettiği varlıklar olduğunda, bireyin ötesinde toplumsallaşma başlamakta ve kendi geçmişi ile geleceğini bir ortak paydaya dayandıran bir bilinç oluşmaktadır.

Dönüşüm ve değişme, kuşkusuz kaçınılmaz süreçlerdir. Değişen, dönüşen her şeyin geçmişinin de bilinmesini toplumsal bilinç açısından önemli görüyorum. Bu bağlamda çalışmanın, kentin soylularının temsil edildiği Mersin Ticaret ve Sanayi Odası tarafından da desteklenmesinin de altı çizilmelidir.

Şehir Plancısı
Doç. Dr.,
ODTÜ Mimarlık Fakültesi
Şehir ve Bölge Planlama
Bölümü

PLANLAMA
2009/3-4

Çalışma, gene kentin ileri gelen ailelerinin bir üyesi olan Ali Murat Merzeci'nin belgeliğindeki kartpostallardan yola çıkarak günümüzde de Mersin'in omurgalarından birini oluşturan İstasyon ile Fener arasındaki dönüşümü irdelemekte, bu yapılrken kentin ticari gelişmesinin de ipuçları ve süreci verilmektedir. Çalışma kimi zaman Mersinlilerin öyküleriyle süslenmekte, yeni nesillere nasıl bir kentte yaşadıklarının bilinci sunulmaktadır. Uray (Belediye) caddesinin sivil topluma, Kışla caddesinin askeri alana gönderme yaptığı bir bütünlük içinde, kentin bir dönemdeki kamu, ticaret ve dini yapılarının ve bunların oluşturduğu bütünü

tarihini her Mersinlinin bilmesi gerektiğini düşünüyorum.

İlk olarak 1962 yılında lise öğrencisi olarak gittiğim Mersin'den aklımda kalan Belediye binası ile Tüccar Kulübü. Daha sonra çeşitli vasilerle gittiğim Mersin'in 36 yıldır da damadıym. Değişim ve dönüşümü gözledim, çoğu zaman da bu kaçınılmaz olgular karşısında üzülürdüm. Tülin ve Tolga kanımca çok önemli ve verimli bir iş yapmışlar. Bu özenli ve grafik düzeyi yüksek çalışmanın İngilizce metni de keşke uzman bir derleyen tarafından denetlenseydi diye de düşünmeden edemiyorum.

